

Beschermde flora en fauna

Beekveld te Berlicum

Quickscan in het kader van de Flora- en faunawet

Fase 1

ECOLOGICA

In opdracht van:
Kragten

Augustus 2011

Colofon

Door:

Ecologica
Rondven 22
6026 PX Maarheeze
tel: [REDACTED]
fax: [REDACTED]
[REDACTED]
www.ecologica.eu

In opdracht van:

Kragten
Postbus 14
6040 AA Roermond

Projectnummer: P2011/62

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, microfilm, fotokopie of op welke andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en auteurs.

Ecologica is niet aansprakelijk voor directe of gevolgschade die voortvloeit uit toepassing van de conclusies, aanbevelingen en resultaten uit dit rapport en overige werkzaamheden van Ecologica. Opdrachtgever vrijwaart Ecologica in deze tevens voor aanspraken van derden.

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	3
VOORWOORD.....	4
1. INLEIDING.....	5
1.1. Flora- en faunawet en ruimtelijke planvorming	5
1.2. Onderzoeksaanpak.....	7
2. GEBIEDSBESCHRIJVING.....	9
3. GEPLANDE MAATREGELEN	13
4. BESCHERMDE FLORA EN FAUNA.....	14
5. CONCLUSIES.....	18
6. AANBEVELINGEN.....	19
BRONNEN.....	20

VOORWOORD

Dit project betreft het uitvoeren van een quickscan van het projectgebied [REDACTED] cum, om de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten dieren en planten in het kader van de Flora- en faunawet vast te stellen. Dit gebeurt in verband met de geplande ruimtelijke ontwikkelingen binnen het gebied. De resultaten van dit onderzoek geven aan of de geplande maatregelen nadelig kunnen zijn voor deze beschermde planten of dieren. Zo ja, dan wordt aangegeven voor welke soorten ontheffing moet worden aangevraagd en of negatieve effecten kunnen worden voorkomen.

Opdrachtgever van het project is Kragten met als contactpersonen [REDACTED]. Vanuit Ecologica zijn de werkzaamheden uitgevoerd door [REDACTED].

1. INLEIDING

Binnen het gebied Beekveld zal woningbouw plaatsvinden. Voorafgaand aan de nieuwbouw en de daarmee samenhangende werkzaamheden is deze quickscan Flora- en faunawet opgesteld. Naast de aanwezigheid van beschermde soorten wordt in deze quickscan bepaald of voor deze soorten een ontheffingsaanvraag noodzakelijk is. De resultaten van dit onderzoek geven aan of geplande maatregelen nadelig kunnen zijn voor beschermde planten en dieren. Dit rapport doet verslag van fase 1 van het flora- en faunaonderzoek.

1.1. Flora- en faunawet en ruimtelijke planvorming

De bescherming van specifieke soorten is in Nederland geregeld via de Flora- en faunawet (1 april 2002). Dit is een raamwet gebaseerd op reeds bestaande Nederlandse soortbeschermingswetten en zorgt voor de implementatie van de Europese Habitatrichtlijn en de Europese Vogelrichtlijn. Doel van de Flora- en faunawet is dan ook om het voortbestaan van honderden van de 40.000 in Nederland voorkomende planten- en diersoorten te garanderen. Onder de beschermde soorten vallen voor het grootste deel alle van nature in Nederland voorkomende zoogdieren, vogels, reptielen, amfibieën en een groot aantal vissen. Daarnaast nog redelijk wat planten en enkele veelal zeldzame ongewervelden en schaal- en schelpdieren die niet onder de Visserijwet vallen.

Consequentie van deze wet is dat een ontheffing moet worden aangevraagd als door activiteiten een beschermde soort of leefgebied van een beschermde soort kan worden aangetast. Ruimtelijke ingrepen hebben verschillende consequenties. Zo kan er o.a. verstoring, versnippering of vernietiging van leefgebieden optreden. Een activiteit in het projectgebied kan daarnaast ook directe en indirecte negatieve effecten hebben op beschermde soorten in de omgeving.

Vertraging in het planproces hoeft niet plaats te vinden indien tijdig wordt gestart met onderzoek in het kader van de ontheffingsaanvraag. Ook kan de procedure worden vereenvoudigd door de planning van de werkzaamheden af te stemmen op de periode waarin de soorten het minst kwetsbaar zijn. Zo kunnen de negatieve effecten van de maatregelen tot een minimum worden beperkt.

Verbodsbepalingen:

Iedere initiatiefnemer voor een ruimtelijke ingreep heeft de plicht zich te houden aan de verbodsbepaling uit de Flora- en faunawet. Globaal komt het er op neer dat alle handelingen die een negatieve invloed hebben op beschermde soorten in principe verboden zijn (zie kader 1).

Kader 1

Samenvatting van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet:

- Het is verboden beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen;
- Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen;
- Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten;
- Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren;
- Het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Daarnaast heeft iedere initiatiefnemer ook een zorgplicht. Dit houdt in dat iedereen betrokken bij het project zó dient te handelen, of juist deze handelingen na te laten, dat de in het wild voorkomende plant- en diersoorten daarvan géén of zo min mogelijk hinder ondervinden.

In bijna ieder projectgebied is wel een beschermde soort aanwezig of te verwachten, omdat er ook zeer algemene soorten beschermd zijn. Dit betekent dat de hierboven genoemde verbodsbepalingen daarom vrijwel altijd van toepassing kunnen zijn op elk project. Concreet houdt dit in dat er dus vrijwel altijd een onderzoek moet worden uitgevoerd waarin wordt vastgesteld of negatieve effecten te verwachten zijn op beschermde soorten.

AMvB artikel 75

Op 23 februari 2005 is de “AMvB artikel 75” van de Flora- en faunawet in werking getreden. De beschermde soorten van de Flora- en faunawet worden in de AMvB in drie verschillende beschermingsniveaus verdeeld: streng beschermde soorten, algemene soorten en overige soorten (zie kader 2) (LNV, 2005).

Kader 2	
streng beschermd	bijzondere beschermde soorten die staan in bijlage 3 van de AMvB (incl. Rode lijst categorie bedreigd, ernstig bedreigd of verdwenen) en/of in de Habitatrichtlijn op bijlage 4.
overig beschermd	soorten die niet onder niveau 1 en 3 vallen.
algemeen	zeer algemene soorten (genoemd in de bijlage van de AMvB).

De AMvB regelt een vrijstelling voor algemeen voorkomende beschermde soorten voor drie categorieën van activiteiten:

- bestendig beheer en onderhoud
- bestendig gebruik
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting

Als de maatregelen onder één van deze categorieën vallen, is een ontheffingsaanvraag voor algemene beschermde soorten niet nodig. Als er volgens een goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt, is ook geen ontheffing nodig voor de normaal beschermde (overige) soorten. Voor vogels moeten de maatregelen buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, ofwel er moet worden gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. Alleen voor streng beschermde soorten is vrijwel altijd een ontheffing nodig. Ook als de maatregelen niet vallen onder de bovengenoemde drie categorieën is altijd een ontheffing nodig.

Toetsing

Het verschil tussen de beschermingsniveaus zit verder in de toetsing die plaatsvindt om de ontheffingsaanvraag te beoordelen. Deze is veel uitgebreider bij streng beschermde soorten en bij vogels. Bij de zeer algemene soorten en overige beschermde soorten wordt alleen getoetst of de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen.

Voor streng beschermde soorten en vogels wordt een uitgebreide toets uitgevoerd, die globaal bestaat uit:

- de maatregelen mogen het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen.
- er is geen alternatief voor de maatregel.
- met de maatregel wordt een maatschappelijk belang gediend, conform een specifieke lijst.
- er moet zorgvuldig worden gehandeld.

Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) toetst een ontheffingsaanvraag eerst op volledigheid en legt de aanvraag voor inhoudelijk advies voor aan de regiodirectie van EL&I (DLG). DLG beoordeelt vervolgens op juistheid en actualiteit van verspreidingsgegevens, effectinschatting, gevolgen van de ingreep voor de gunstige staat van instandhouding van de betreffende beschermde soorten,

maar ook het verkennen van alternatieven en het afwegen van belangen (Broekmeyer et al., 2003). Dit advies wordt vervolgens voorgelegd bij Dienst Regelingen, die wel of niet de ontheffing verleent. Dienst Regelingen neemt in principe binnen 8-16 weken een besluit over de ontheffingsaanvraag. Deze termijn kan verlengd worden tot 6 maanden wanneer daar aanleiding toe is. De praktijk van de afgelopen jaren wijst uit dat een termijn van 5-6 maanden regelmatig voorkomt. Sinds de invoering van de Wabo kan deze aanvraag ook in de uitgebreide procedure meegenomen worden, het ministerie verleend dan toestemming via een 'Verklaring van geen bedenkingen' in de omgevingsvergunning.

1.2. Onderzoeksaanpak

Omdat vooraf niet kan worden voorzien of een ontheffingsaanvraag nodig is, valt de aanpak uiteen in twee fasen. Indien geen ontheffingsaanvraag noodzakelijk is, hoeft fase 2 niet te worden uitgevoerd. Dit rapport doet verslag van fase 1 waarin wordt onderzocht voor welke ingrepen een ontheffingsaanvraag nodig is.

Fase 1:

1. Gebiedsbezoek

Gedurende een gebiedsbezoek op dinsdag 30 augustus 2011 is een overzicht opgesteld van aanwezige biotooptypen en beplantingen met hun omvang. Waarnemingen van beschermde soorten zijn genoteerd. Een gebiedsomschrijving wordt weergegeven in hoofdstuk 2.

2. Uitvoeringsmaatregelen

Er is kort omschreven welke maatregelen in het plangebied zullen plaatsvinden en, voor zover bekend, in welk seizoen ze zullen worden uitgevoerd. Op basis hiervan is gekeken op welke soortgroepen effecten te verwachten zijn. Een beknopt overzicht van de maatregelen wordt gegeven in hoofdstuk 3.

3. Bronnenonderzoek

Omdat één gebiedsbezoek onvoldoende is om een volledig beeld te krijgen van de aanwezige beschermde flora en fauna is tevens een bronnenonderzoek uitgevoerd naar beschikbare veldgegevens. Hiervoor is onder andere gebruik gemaakt van de beknopte levering van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en Waarneming.nl.

4. Interpretatie voorkomen beschermde soorten

Aan de hand van de aanwezige biotopen en biotoopkwaliteit is ingeschat welke beschermde soorten in het onderzoeksgebied aanwezig zijn, naast de waargenomen soorten. Dit is gedaan op basis van 'expert judgement'. Het gaat hier om soorten die daadwerkelijk voorkomen op de locaties waar de maatregelen effect op kunnen hebben. Ook is bekeken of indirecte effecten te verwachten zijn. Aangegeven is of locaties gebruikt worden als permanent leefgebied, foerageergebied, overwinteringsgebied etc. Een overzicht van alle waargenomen en te verwachten beschermde soorten is te vinden in hoofdstuk 4. Indien aanvullend onderzoek noodzakelijk is, wordt dit geadviseerd.

5. Inschatten noodzaak ontheffingsaanvraag

Per aanwezige of te verwachten soort is aangegeven onder welk beschermingsniveau deze valt. Tenslotte wordt beknopt aangegeven wat de te verwachten effecten van de maatregelen op de aanwezige beschermde soorten zijn. Op basis hiervan wordt ingeschat of een ontheffingsaanvraag nodig is.

Fase 2:

6. Maatregelen en maatschappelijk belang

In deze fase is het nodig de maatregelen en de periode waarin de maatregelen zijn gepland concreet uit te werken en te motiveren.

Indien soorten waarvoor ontheffing wordt aangevraagd streng beschermd zijn, moet ook gemotiveerd worden wat het maatschappelijk belang is van de ingrepen. Bovendien moet de locatiekeuze dan ook nader worden gemotiveerd (ontbreken van alternatieven).

7. Effecten op beschermde soorten

Op basis van de onderzoeksgegevens moet verder worden uitgewerkt wat de effecten zijn van de uit te voeren maatregelen op de aanwezige beschermde flora en fauna, op individueel niveau en op populatieniveau. Hierbij moet rekening gehouden worden met drie aspecten, namelijk de populatieomvang, het verspreidingsgebied en de natuurlijkheid van de situatie.

8. Mitigatie en compensatie

Indien er significante effecten op aanwezige beschermde soorten zijn te verwachten, moet worden aangegeven hoe deze effecten kunnen worden verzacht (= mitigeren). In tweede instantie moet er gekeken worden naar compensatie indien mitigerende maatregelen onvoldoende zijn.

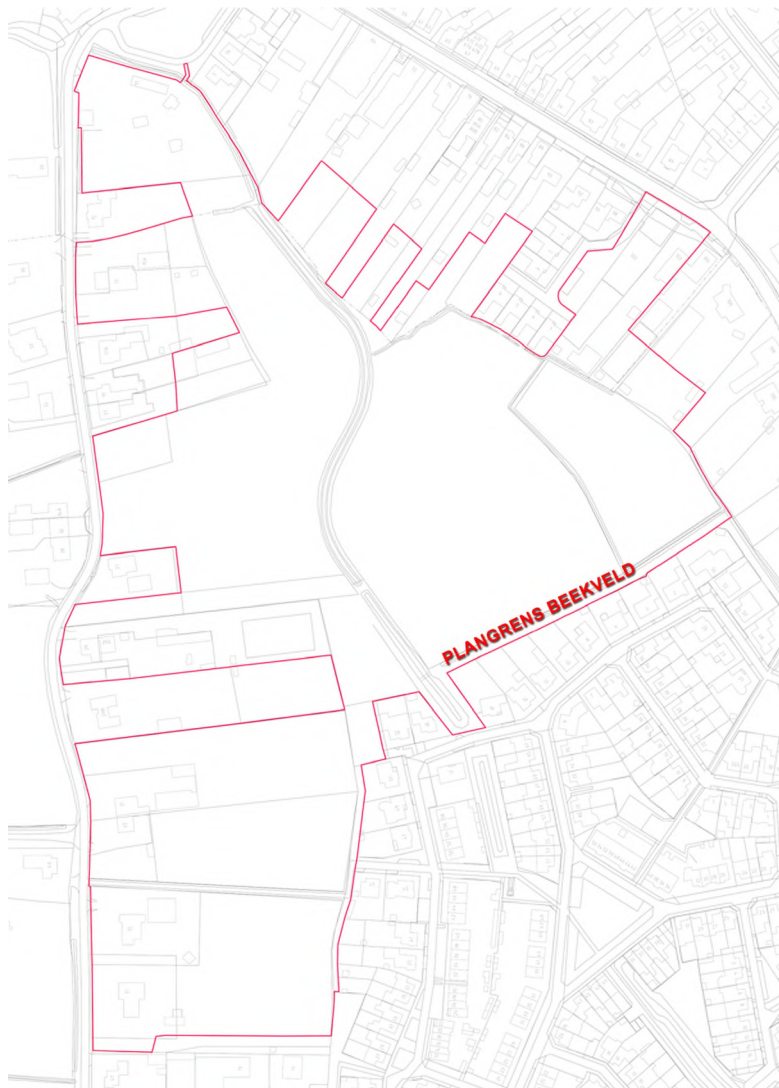
Indien van toepassing zullen de resultaten van de analyses van fase 2 in een vervolgrapport worden verwerkt, dat dient als toelichting op de ontheffingsaanvraag.

2. GEBIEDSBESCHRIJVING

Ligging

Het onderzoeksgebied betreft een gebied aan de oostzijde van de weg Beekveld te Berlicum. Het onderzoeksgebied is gelegen in de kilometerhokken met de Amersfoortcoördinaten 155-409 en 455-410.

Figuur 1: Onderzoeksgebied (rood omlijnd).

Beschrijving

Het onderzoeksgebied bestaat voor het grootste deel uit agrarische grond waar op het moment van het veldbezoek maïs werd geteeld. Daarnaast is zijn er diverse bosschages en bomen aanwezig grenzend aan de diverse percelen. Ook een smalle zone van achtertuinen van woningen maakt onderdeel uit van het onderzoeksgebied. Het onderzoeksgebied grenst dan ook aan een woonwijk bestaande uit geschakelde en vrijstaande woningen. De zone aan de achterzijde van de woningen bestaat uit allerlei cultuuraanplant en ook hogere bomen zoals berk, wilg en populier. Het agrarisch gebied wordt doorsneden door een sloot welke een ruige oeverbegroeiing heeft van algemene kruiden en grassen. De sloot zelf kent enige kwelinvloed wat te zien is aan het aanwezige kwelvlies. De wateroppervlak van de sloot zelf is grotendeels begroeid met kikkerbeet.

Aan de westzijde van het onderzoeksgebied ligt de weg Beekveld, een landelijke weg met populieren aangeplant in de wegberm. Hier liggen diverse woonboerderijen en landhuizen. Ook zijn er nog enkele kleinere weilandjes die gebruikt worden om wat vee te weiden.

Foto 1: Beekveld.

Foto 2: Sloot met basketbalveldje.

Foto 3: Sloot.

Foto 4: Weilandje (noordzijde Veldpad).

3. GEPLANDE MAATREGELEN

Er zal nieuwbouw plaatsvinden. Vrijwel al het nu open gebied zal worden bebouwd. Gezien de plannen zullen de maatregelen die van invloed kunnen zijn op de aanwezige flora en fauna bestaan uit:

- Verwijderen vegetatie
- Rooien van bomen
- Graafwerkzaamheden
- Grondwerkzaamheden
- Nieuwbouw
- Aanleg infrastructuur
- Beplanting cultuurgroen

Er wordt vanuit gegaan dat er geen bestaande gebouwen gesloopt worden.

In het kader van de wetgeving vallen de genoemde maatregelen onder de categorie ruimtelijke inrichting en ontwikkeling (AMvB art. 75).

Indien een ontheffingsaanvraag noodzakelijk is (fase 2), moeten de maatregelen meer in detail worden beschreven en moet worden aangegeven wanneer de maatregelen worden uitgevoerd.

4. BESCHERMDE FLORA EN FAUNA

Algemeen

In dit hoofdstuk worden alle beschermde soorten genoemd die in het onderzochte gebied of in de directe omgeving zijn waargenomen of te verwachten. Het betreft hier soorten die voorkomen in de biotopen die bij de gebiedsbeschrijving zijn genoemd. Indirecte effecten zijn eveneens meegenomen.

Verspreidingsgegevens

Er is gebruik gemaakt van eigen waarnemingen en inschattingen. Er is een beknopte levering van de NDFP opgevraagd. Het betreffende kilometerhok blijkt echter nauwelijks onderzocht te zijn. Daarnaast is waarneming.nl bekeken. Verder is de algemene literatuur geraadpleegd.

Toelichting

In de volgende paragrafen worden per soort steeds de volgende gegevens vermeld:

- Naam
- Jaar   Het meest recente jaar waarin de soort daadwerkelijk is waargenomen
- Gebiedsfunctie   De functie die het gebied heeft voor de betreffende soort.
Onderscheiden worden:
Flora
  - Mogelijke groeiplaats
  - Groeiplaats
 Fauna
  - Mogelijk leefgebied
  - Waarschijnlijk leefgebied
  - Leefgebied
  - Mogelijk foerageergebied
  - Waarschijnlijk foerageergebied
  - Foerageergebied
- Beschermingsstatus
  - FF 1 = Algemeen
  - FF 2 = Beschermd
  - FF 3 = Streng beschermd

In de paragrafen wordt ook ingegaan op de waargenomen en te verwachten beschermde soorten per soortgroep. Bij zoogdieren wordt apart ingegaan op grondgebonden zoogdieren en vleermuizen, vanwege hun verschil in leefwijze en daarmee te verwachten effecten van de maatregelen. Er wordt per soortgroep gemotiveerd of een ontheffingsaanvraag noodzakelijk is en zo ja, voor welke soorten.

Planten

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten waargenomen. Gezien de grootte van het gebied en de onoverzichtelijkheid ervan is het mogelijk dat er soorten zijn gemist. Gezien het gecultiveerde karakter en het intensieve agrarische gebruik worden echter alleen algemeen beschermde planten verwacht. Eventueel aangeplante beschermde soorten zijn niet beschermd. In de onderstaande tabel zijn mogelijk aanwezige soorten weergegeven.

Naam	Jaar	Gebiedsfunctie	FF 1	FF 2	FF 3
brede wespenorchis (<i>Epipactis helleborine</i>)	-	mogelijke groeiplaats	x		
gewone vogelmelk (<i>Ornithogalum umbellatum</i>)	-	mogelijke groeiplaats	x		

De mogelijk aanwezige soorten betreffen soorten uit tabel 1 waarvoor een algemene vrijstelling geldt (art. 75 Flora- en faunawet) bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, waarvan hier sprake is. Aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is derhalve voor deze soortgroep niet nodig.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen zoogdieren of sporen van zoogdieren aangetroffen. Onderstaande tabel geeft een overzicht van aangetroffen of te verwachten soorten beschermde grondgebonden zoogdieren.

Naam	Jaar	Gebiedsfunctie	FF 1	FF 2	FF 3
bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)	-	waarschijnlijk leefgebied	x		
bunzing (<i>Mustela putorius</i>)	-	mogelijk leefgebied	x		
bosspitsmuis (<i>Sorex araneus</i>)	-	mogelijk leefgebied	x		
dwergspitsmuis (<i>Sorex minutus</i>)	-	mogelijk leefgebied	x		
egel (<i>Erinaceus europaeus</i>)	-	waarschijnlijk leefgebied	x		
huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>)	-	waarschijnlijk leefgebied	x		
konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)	-	mogelijk leefgebied	x		
mol (<i>Talpa europaea</i>)	-	waarschijnlijk leefgebied	x		
rosse woelmuis (<i>Clethrionomys glareolus</i>)	-	waarschijnlijk leefgebied	x		
steenmarter (<i>Martes foina</i>)	2007	waarschijnlijk leefgebied		x	
veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)	-	waarschijnlijk leefgebied	x		
vos (<i>Vulpes vulpes</i>)	-	mogelijk foerageergebied			
wezel (<i>Mustela nivalis</i>)	-	mogelijk leefgebied	x		
woelrat (<i>Arvicola terrestris</i>)	-	mogelijk leefgebied	x		

De meeste te verwachten zoogdieren zijn soorten uit tabel 1. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling (art. 75 Flora- en faunawet) bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting zoals hier het geval is. De in 2007 waargenomen steenmarter (bron: Waarneming.nl) zal tijdelijk als gevolg van de werkzaamheden verstoring ondervinden. De soort is echter niet kritisch en verblijfplaatsen worden niet aangetast aangezien er geen gebouwen worden gesloopt. Effecten zijn hoogstens te verwachten op het foerageergebied. Het maïsland biedt echter weinig foerageergelegenheid. Gezien het grote aanpassingsvermogen en behoud dan wel aanleg van groene randzones worden er geen wezenlijk negatieve effecten verwacht. Nader onderzoek of een ontheffingsaanvraag is derhalve niet nodig.

Vleermuizen

Het onderzoeksgebied zal naar verwachting met name van belang zijn als foerageergebied. Hierbij gaat het met name om de bosschages en bomen die in de randzones te vinden zijn. Het maïsland is van veel geringer belang. De woningen in de directe omgeving van het onderzoeksgebied kunnen in gebruik zijn als verblijfplaats. Daarnaast zijn er binnen de grenzen van het onderzoeksgebied enkele grotere bomen te vinden. De bomen lijken echter geen scheuren of holtes te hebben die geschikt zijn voor vleermuizen. Daarnaast is het overgrote deel van de bomen daar te jong voor. Eventueel aanwezige holtes zullen naar verwachting alleen als verblijfplaats dienen voor solitaire dieren.

De onderstaande vleermuissoorten zijn (mogelijk) op enig moment aanwezig in het onderzoeksgebied:

Naam	Jaar	Gebiedsfunctie	FF 1	FF 2	FF 3
gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	-	waarschijnlijk foerageergebied			x
laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	-	mogelijk foerageergebied			x
gewone grootoorvleermuis (<i>Plecotus auritus</i>)	-	mogelijk foerageergebied			x
rosse vleermuis (<i>Nyctalus noctula</i>)	-	mogelijk foerageergebied			x
ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	-	mogelijk foerageergebied			x

Aangezien er geen gebouwen worden gesloopt als gevolg van de plannen en de bomen niet geschikt worden geacht als verblijfplaats worden er geen vaste verblijfplaatsen verwacht binnen het onderzoeksgebied. Om effecten uit sluiten wordt geadviseerd om aan de grenzen van het gebied een aantal vleermuis kasten op te hangen.

Vaste vliegroutes worden niet verwacht binnen het gebied vanwege het gebrek aan lijnvorige structuren. Eventueel aanwezige vliegroutes kunnen evenwel eenvoudig worden verlegd. Het gebied zal wel van belang zijn als foerageergebied. Met name de bosschages en bomen zijn van belang. Deze worden voor een groot deel gerooid. De tuinen en bomen in de omgeving bieden echter voldoende alternatieve foerageermogelijkheden. Het onderzoeksgebied zal ook slechts onderdeel uitmaken van een groter foerageergebied. Dit met name vanwege de beperkte foerageermogelijkheden van het maïsland. Bovendien zal het gebied na inrichting ook gebruikt kunnen worden als onderdeel van het foerageergebied. Nader onderzoek of een ontheffing is dan ook niet nodig.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in de bomen geen jaarrond beschermde nesten van vogels aangetroffen. Delen van het onderzoeksgebied zijn echter onoverzichtelijk. Jaarrond beschermde nesten worden evenwel niet verwacht. In een tuin aan de Beekveld 29 waren een aantal zelfgemaakte nestkasten aanwezig. De bekeken kasten worden niet geschikt geacht voor soorten met jaarrond beschermde nesten. Soorten als holenduif en kauw zullen mogelijk-rijks van deze kasten nog gebruik kunnen maken. Ten tijde van het veldbezoek leek niets op (voormalig) gebruik van de kasten. In de omgeving van het onderzoeksgebied kan mogelijk de steenuil voorkomen. Het onderzoeksgebied zelf is slechts voor een klein deel geschikt als foerageergebied. Het dichtere struikgewas, de tuinen en het maïsland is van geen tot zeer marginaal belang. Er zijn geen broedgevallen bekend van steenuil in de directe omgeving van het onderzoeksgebied. Aangezien het onderzoeksgebied van vrijwel geen belang is als foerageergebied en er geen (mogelijke) nestlocaties worden getroffen door de plannen wordt nader onderzoek niet noodzakelijk geacht.

Wettelijk gezien kan voor broedende vogels binnen het broedseizoen vrijwel nooit een ontheffing worden verleend. Daarom is het van groot belang met deze dieren rekening te hou-

den. Dit betekent dat de geplande maatregelen (waarbij vegetatie en bomen worden verwijderd) buiten het broedseizoen plaats moet vinden. Daarnaast moet er voor worden gewaakt dat er zich in de kale situatie geen broedgevallen voordoen zolang er nog maatregelen genomen moeten worden.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen. Het enige open water binnen het onderzoeksgebied is de sloot dwars door het gebied. Mogelijk dat er in aangrenzende tuinen vijvers aanwezig zijn die als voortplantingswater gebruikt kunnen worden. De sloot blijft behouden binnen de plannen en zo ver zichtbaar tijdens het veldbezoek worden ook geen tuinvijvers geruimd als gevolg van de plannen. Er zijn dan ook geen effecten te verwachten op voortplantingswateren. Het maïsland is niet van belang voor amfibieën en zal alleen door zwervende individuen worden betreden. In de onderstaande tabel zijn de binnen het onderzoeksgebied te verwachten soorten weergegeven.

Naam	Jaar	Gebiedsfunctie	FF 1	FF 2	FF 3
bruine kikker (<i>Ambystoma temporaria</i>)	-	mogelijk leefgebied	x		
gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)	-	waarschijnlijk leefgebied	x		
groene kikker (<i>Ambystoma esculenta synklepton</i>)	-	mogelijk leefgebied	x		
kleine watersalamander (<i>Lissotriton vulgaris</i>)	-	mogelijk leefgebied	x		

Van deze soorten kan overwinteringsbiotoop verloren gaan. De te verwachten soorten zijn echter algemene soorten waarvoor een algehele vrijstelling geldt. Nader onderzoek of een ontheffing is niet nodig.

Reptielen, vissen en ongewervelden

Er zijn geen beschermde reptielen, vissen of ongewervelden gevonden in het gebied. Deze zijn er ook niet te verwachten aangezien er geen potentieel geschikt leefgebied aanwezig is. Het enige water binnen het gebied, de sloot dwars door het gebied, is gezien de beperkte breedte en dichte begroeiing nauwelijks van belang voor vissen en blijft behouden binnen de plannen. Aanvullend onderzoek of een ontheffingsaanvraag zijn voor deze soortgroepen derhalve niet nodig.

5. CONCLUSIES

Planten

Er zijn geen beschermde soorten waargenomen. Mogelijk gemiste soorten betreffen alleen algemeen beschermde soorten. Hiervoor geldt een vrijstelling. Nader onderzoek of een ontheffingsaanvraag is voor deze soortgroep niet nodig.

Zoogdieren

Naast algemeen beschermde soorten waarvoor een vrijstelling geldt, gebruikt de steenmarter het gebied mogelijk als foerageergebied. De kans dat de maatregelen echter negatieve effecten hebben op deze soort is zeer klein.

Daarnaast is het gebied geschikt foerageergebied voor vleermuizen. De bomen en bosschages kunnen een functie vervullen als foerageergebied. Er zijn echter voldoende alternatieven in de omgeving en het gebied zal na inrichting (en deel van) deze functie behouden dan wel terug krijgen. Vaste vliegroutes kunnen, indien aanwezig, worden verlegd en zullen naar verwachting niet of nauwelijks aanwezig zijn. Aangezien er geen gebouwen worden gesloopt en de bomen geen geschikte holtes of scheuren bevatten worden er geen wezenlijk negatieve effecten verwacht. Het is aanbevelingswaardig om aan de randen van het plangebied enkele vleermuiskasten op te hangen. Dit is echter geen wettelijke verplichting. Nader onderzoek of een ontheffingsaanvraag is voor deze soortgroep niet nodig.

Vogels

Het gebied wordt gebruikt door broedvogels. Verwijdering van vegetatie en rooien van bomen dienen buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden. Jaarrond beschermde nesten worden niet verwacht.

Amfibieën

Er worden geen strenger beschermde amfibieën in het plangebied verwacht. Voor de te verwachten soorten geldt een vrijstelling. Nader onderzoek of een ontheffingsaanvraag is voor deze soortgroepen niet nodig.

Reptielen, vissen en ongewervelden

Er worden geen beschermde reptielen, vissen en ongewervelden in het plangebied verwacht. Nader onderzoek of een ontheffingsaanvraag is voor deze soortgroepen niet nodig.

6. AANBEVELINGEN

Los van de conclusies dienen de volgende aanbevelingen te worden gevolgd:

- Beschermde broedvogels kunnen in het gebied voorkomen tussen de aanwezige vegetatie en in gebouwen. Daarom is het van groot belang met het broedseizoen van deze beschermde vogelsoorten rekening te houden. Dit betekent dat maatregelen waarbij vegetatie wordt verwijderd buiten het broedseizoen moeten plaatsvinden om verstoring te voorkomen. De kans dat er helemaal geen vogels broeden is namelijk vrij klein. Binnen het plangebied is slechts zeer beperkt geschikte broedgelegenheid aanwezig. Aanwezigheid van broedvogels kan echter niet geheel worden uitgesloten. EL&I geeft als richtlijn voor het broedseizoen de periode half maart tot half juni. Algemeen wordt aangehouden dat het broedseizoen van de meeste vogels loopt van half maart tot half juli. Om rekening te houden met een klein aantal soorten die eerder of later broeden wordt aangeraden tussen half februari en eind augustus géén maatregelen te treffen. Indien besloten wordt ertoe over te gaan om het gebied vóór de broedtijd kaal te maken en vervolgens in de broedtijd door te werken, is het van belang ervoor te waken, dat er zich in de nieuwe kale situatie geen nieuwe broedgevallen voordoen zolang er nog maatregelen moeten worden uitgevoerd. De aanwezigheid van nesten dient te kunnen worden uitgesloten uit tijdens alle fasen van de werkzaamheden.
- De zorgplicht dient ook voor andere organismen in acht te worden genomen. Dit houdt in dat er volgens normaal gebruik zorgvuldig gewerkt moet worden, waarbij indien mogelijk verstoring wordt voorkomen. Actief doden van dieren is altijd verboden.
- Geadviseerd wordt om vóór de uitvoer van de feitelijke werkzaamheden de aanwezige vegetatie bovengronds te verwijderen en te maaien. Aanwezige fauna heeft dan de mogelijkheid elders beschutting te zoeken en wordt dan niet direct getroffen door de werkzaamheden.

BRONNEN

- [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] en [REDACTED] (1992). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV uitgeverij.
- [REDACTED], [REDACTED] en [REDACTED] (2003). Flora- en faunawet. Toepassing van artikel 75 in de praktijk. Natuurplanbureau, werkdocument 2003/14.
- [REDACTED] en [REDACTED], (2005). Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant. RAVON.
- [REDACTED] en [REDACTED], (2006). Handreiking Flora- en faunawet. Dienst Landelijk Gebied.
- [REDACTED], [REDACTED], **Winden van, A. en Diepenbeek van, A.** Zoogdieren van West-Europa. KNNV Uitgeverij
- [REDACTED], [REDACTED] en [REDACTED] (1997). Atlas van de Nederlandse vleermuizen. KNNV uitgeverij.
- [REDACTED] & [REDACTED], 2006. Een thuis voor de vleermuis. Beschermingsplan vleermuizen in Noord - Brabant. Zoogdierverseniging.
- **Ministerie van LNV (2003)**. Ondernemen en de Flora- en faunawet.
- **Ministerie van LNV (2005)**. Brochure Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten!
- **NDFF (2011)**. Digitaal gegevens bestand via website. Beknopte levering.